

ADVOCaat VAN DE DUIVEL

Of toch liever slim en efficiënt scheiden?

Ofwel Keep it Nice!

EEN PRAKTISCH STAPPENPLAN
VOOR ALS JE GAAT SCHEIDEN

ADVOCAAT VAN DE DUIVEL

*Of toch liever slim en efficiënt scheiden?
Ofwel Keep it Nice!*

EEN PRAKTISCH STAPPENPLAN
VOOR ALS JE GAAT SCHEIDEN

Iris Brik

HollandRidderkerk
Ridderkerk

Alle personen en situaties die in dit boek worden beschreven, zijn illustratief. Ze zijn een weerslag van mijn ervaringen als echtscheidingsdeskundige en -mediator. Natuurlijk wil ik de privacy van mijn cliënten waarborgen, dus de cases zijn levensecht, maar ze hebben zich in werkelijkheid niet zo voorgedaan als ik ze heb geformuleerd. De namen van personen zijn gefingeerd.

Copyright © 2015 Iris Brik
Fine Tuning Holding BV, Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Fine Tuning Holding BV, Westersingel 92, 3015 LC Rotterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from Fine Tuning Holding BV, Westersingel 92, 3015 LC Rotterdam.*

Omslagontwerp en opmaak: Yolande Verhoef | grafische producties
Omslagfoto: Kimberly Gomes Photography
Illustraties: Henk de Bont

ISBN 978 90 821 6812 9
www.finetuning.nl

Voor Marcel,

*Omdat hij er op stond dat ik dit boek ging schrijven en mij
onvoorwaardelijk heeft gesteund dit te realiseren.*

VOORWOORD

Je zou denken, er is inmiddels toch wel genoeg over scheiden geschreven?

Blijkbaar niet, want als ik aan mijn relaties vraag hoe ze mij hebben gevonden, zijn ze vaak via een omweg bij mij terechtgekomen.

Ja, er is genoeg informatie over scheiden op internet te vinden. Maar door de enorme hoeveelheid informatie weten de meeste mensen niet waar ze moeten beginnen en stappen dan maar direct naar een advocaat. Dat is niet altijd de meest effectieve en zeker niet de minst dure weg.

Men heeft nog altijd het idee dat je voor een scheiding alleen bij een advocaat terecht kunt. Dit beeld wordt door de advocatuur graag in stand gehouden, al was het maar om het monopolie op scheidingszaken te kunnen behouden.

Want als mij een ding wel duidelijk is geworden na zoveel jaar praktijkervaring is, dat

- Advocaten hun brood verdienen met procederen en sommigen van hen geen belang hebben bij een snelle oplossing;
- Er advocaten zijn die ook procederen als er geen realistische verwachtingen zijn;
- Rechters vaak hun oordelen nog baseren op vastgeroeste en verouderde denkpatronen en de advocatuur daar dankbaar gebruik van maakt!
- Er nog altijd advocaten zijn die bij gebrek aan kennis, menen op kosten van hun klanten te mogen studeren;
- Dat er onder de adviseurs (er daarmee bedoel ik helaas ook financieel planners) veel kaf onder het koren aanwezig is;
- Er mediators zijn die uitsluitend het communicatieproces tijdens een scheiding faciliteren en mediators die zowel faciliteren als hun financiële kennis inbrengen om tot inzicht en oplossingen te komen en dat dit verschil voor de consument niet altijd direct duidelijk is;
- De overheid geen idee heeft hoe complex de advisering en belemmerend de regelgeving rondom scheiding is.

De mensen die besluiten naar een mediator te stappen raken erna dikwijls teleurgesteld, want het merendeel van de mediators heeft te weinig kennis van financiële zaken om scheidende echtparen volledig te kunnen begeleiden. Een illusie armer kunnen ze vervolgens weer op zoek, maar dan naar iemand die hun financiële zaken weet te ontrafelen.

Kind van gescheiden ouders

Een belangrijke reden om dit boek te schrijven is dat ik zelf een kind van gescheiden ouders ben en uit ervaring weet wat het met je doet als ouders in een vechtscheiding verwickeld zijn.

Zo staan sommige beelden in mijn geheugen gegrift. Ik zie nog altijd mijn vader in de deuropening staan, terwijl hij met zijn hand de deur tegen probeert te houden. Tevergeefs. De deur knalt dicht gevolgd door een schreeuw. Terwijl het bloed langzaam van de muur richting de grond druppelt, hoor ik hoe mijn moeder allerlei verwensingen de ether inslingert en van alles door de kamer gooit.

Je zou denken dat een vierjarige nog geen besef van de werkelijkheid heeft. Niets is minder waar. Iedere klap, elk scheldwoord heb ik gehoord, maar ook heb ik steeds de dreiging gevoeld, dat mijn moeder ieder moment bij mijn vader weg kon gaan. Uiteindelijk vertrok ze met mij en mijn zusje naar Den Haag, waar we een tijdje bij mijn opa en oma inwoonden.

Wat wellicht nog de meeste indruk heeft gemaakt, is dat mijn vader destijds bedacht had mijn zusje bij zich te houden en mij met mijn moeder mee te laten gaan. Iets waar mijn moeder op geen enkele wijze mee akkoord wilde gaan. Ze heeft het mij pas later verteld, maar ik denk dat dit gegeven onbewust later een rol in mijn leven heeft gespeeld. Langere tijd heb ik mij in relaties maar ook in vriendschappen onzeker gevoeld en mijzelf steeds afgevraagd of ik wel de moeite waard was.

Maar ook na de scheiding duurde hun strijd voort. Mijn vader stuurde dikwijls politie achter ons aan en betaalde van tijd tot tijd geen alimentatie voor mijn zusje en mij. En als ik naar mijn vader vroeg, liet mijn moeder geen moment aan zich voorbij gaan om te vertellen hoe slecht hij wel niet was. Ze haalden het slechtste in elkaar naar boven.

Daarbij kwam nog dat mijn moeder er bij haar scheiding behoorlijk bekaaid vanaf was gekomen. Terwijl mijn vader in een mooi huis woonde en een goedlopend reclamebureau runde, maakte mijn moeder we's schoon om de boel thuis draaiende te houden. Want ze was te trots om haar hand op te houden.

Impact van een scheiding op het kind

Is een scheiding van je ouders dan wellicht minder erg wanneer je ouder bent? Ik denk dat leeftijd er helemaal niet toe doet, maar wel of je als kind op zo'n moment kwetsbaar bent of voelt. Mijn nichtje was vijftien toen haar ouders gingen scheiden en zat op dat moment vlak voor haar examen van de middelbare school. Juist op het moment dat zij haar moeder nodig had, besloot die weg te gaan. De relatie is uiteindelijk wel hersteld, maar het heeft jaren gekost.

Ik denk dat de meeste ouders zich niet realiseren dat je als kind met al je onzekerheden nog te weinig zelfvertrouwen hebt om te beseffen dat het niet om jou gaat maar tussen je ouders. Je wilt als je opgroeit volledig op je ouders kunnen vertrouwen en steunen en dat ze onvoorwaardelijk van je houden. Als dat ineens wegvalt – als kind associeer je het feit dat ze niet meer van elkaar houden toch onbewust met jezelf – is dat een voedingsbodem voor veel verdriet en boosheid. En als dit maar lang genoeg door de ouders wordt gevoeld, gaat het van kwaad tot erger.

Het is zo jammer, want als er kinderen in het spel zijn blijf je heel je leven met elkaar verbonden en kan een vechtscheiding de familieverhoudingen behoorlijk op scherp zetten. Daarom is het belangrijk om ook na je scheiding een situatie te creëren waarin je elkaar onder ogen kunt blijven komen. Als was het maar om de trouwerij van je kind of geboorte van je kleinkind samen in goede harmonie te kunnen beleven. Helaas is dit binnen onze familie niet gelukt.

Een andere reden is dat ik bij veel mensen spijt betreur na hun scheiding.

Spijt

Met regelmaat krijg ik klanten in mijn praktijk nadat ze lang en breed gescheiden zijn. Dikwijls klinkt dan de spijt door in hun stem omdat ze destijds keuzes hebben

gemaakt waar ze nu niet achter zouden staan. Door de emotie van dat moment, hebben ze ingestemd met zaken om er maar snel vanaf te zijn. Uit schuldgevoel, maar dikwijls ook wegens gebrek aan kennis op dat moment.

Er zijn voor mij dus drie belangrijke redenen om een boek over scheiden te schrijven:

- 1 Ik vind dat iedereen moet weten, dat er alternatieven zijn voor scheiden met behulp van een advocaat en vertel je graag op welke manieren je nog meer kunt scheiden.
- 2 Om je bewust te maken van je gedrag waarmee je onbewust meer schade bij je kinderen aanricht dan je denkt. Daarbuiten zul je door de kinderen ook na de scheiding nog met je ex-partner verbonden blijven.
- 3 Om je tijdig deskundige hulp bij je scheiding in te laten inschakelen. Door de emotie neem je beslissingen waar je in je latere leven spijt van kunt krijgen.

Overzicht hebben in je financiële zaken is onder gewone omstandigheden al ingewikkeld genoeg. Bij echtscheiding wordt dat door de financiële, fiscale en juridische regelgeving nog complexer. Bovendien komen er ook nog eens andere en heftigere emoties om de hoek kijken.

Mede daarom geef ik je graag handvatten hoe je met een scheiding om kunt gaan. Een kort, snel en efficiënt echtscheidingsproces is beter dan een lang, slepend en conflictueus proces, óók voor de kinderen. Met de juiste informatie kun je de scheiding zo efficiënt mogelijk regelen en leg je een basis voor een goede verstandhouding met je ex-partner in de toekomst.

Met dit boek wil ik je inzicht geven in de zaken die geregeld moeten worden bij een scheiding, zodat je bewuste keuzes kunt maken en niet achteraf denkt: 'had ik dat toen maar geweten.'

Blijf wie je bent – verandering

Haar eerste ontmoeting

Karin was met een paar vriendinnen naar een club geweest. Daar had ze Hans voor het eerst ontmoet. Donkere krullen, een gebruind gezicht en een glimlach die haar deed smelten. Dezelfde avond hadden ze nog telefoonnummers uitgewisseld. Niet lang daarna gingen ze uit eten en er volgden meer uitjes. Tot over haar oren verliefd werd ze.

Er waren wel paar dingen aan Hans die te wensen overlieten. Zijn accent, dat in het begin zo vrolijk had geklonken, begon Karin na verloop van tijd te irriteren. En waarom droeg hij steeds die gekke broek? En zo waren er meer dingetjes die haar begonnen op te vallen.

Na zoveel jaar

Vanaf een afstand kijkt ze naar hem. Hans had nog wel even tegengesputterd, maar uiteindelijk trok hij toch het pak aan dat ze vorige week voor hem had gekocht.

Net als hij het glas aan zijn mond wil zetten, kruisen hun blikken elkaar. Zijn vrolijke lach stopt. Een zuinig knikje volgt. Karin draait zich om, ze is moe en wil naar huis. Hans volgt vrijwel direct. Met tegenzin, dat wel. Ze weet dat hij soms terugverlangt naar die eindeloze avondjes dat ze samen op pad waren. Maar dat was toen. Na al die jaren heeft ze hem eindelijk in het gareel. Precies zoals ze zich na hun eerste ontmoetingen had voorgesteld! Als ze naar huis rijden, zijn ze beiden in stilzwijgen gehuld.

Zijn eerste ontmoeting

Die avond droeg ze een lichtblauw jurkje waarvan de stof vrolijk langs haar benen zwierde. Alleen al door de manier waarop ze bewoog, had ze zijn hart sneller doen kloppen. Die avond hadden ze telefoonnummers uitgewisseld. Want die avond wist hij, hij had zijn droomvrouw gevonden.

Na zoveel jaar

Hij heeft zojuist nog een biertje besteld. Ze zijn op een feestje ter ere van haar beste vriendin Sandra. Sinds lange tijd heeft hij zich niet zo goed gevoeld als vanavond. Sandra, een beetje aangeschoten door de drank, flirt nu openlijk met hem. Maar hij vindt het niet erg, eigenlijk vind hij het best spannend.

Dan ziet hij vanuit zijn ooghoeken Karin aan komen lopen. De jurkjes die ze vroeger droeg hebben plaatsgemaakt voor lange broeken. Hij verafschuwt de platte zolen die ze eronder draagt. Korte pieken haar plakken langs haar hoofd. Van de Karin op wie hij ooit verliefd werd is niet veel meer over.

Met een gevoel van spijt drinkt hij zijn glas leeg. Hij heeft nog lang geen zin om naar huis te gaan, maar als hij het niet doet heeft hij de komende dagen een hoop gezeur.

Valkuil

Ooit werden ze verliefd op elkaar. Op wie ze toen waren. Maar hoe dikwijls gebeurt het niet dat de een de ander probeert te veranderen? Is het dan niet beter om maar meteen op te zoek te gaan naar een andere partner? Een die wel aan de verwachtingen voldoet? Of vergeten ze, als eenmaal de buit binnen is, waarom die ander voor hen viel. In een relatie zul je moeite moeten blijven doen voor jezelf!

“Vrouwen willen het liefst hun partner veranderen, terwijl mannen niets liever willen dan hun partner blijft wie ze was!”

VOORDAT JE GAAT LEZEN...

In dit boek heb ik ervoor gekozen om zoveel mogelijk in de ‘jij-vorm’ en in spreektaal te communiceren. In mijn praktijk merk ik dat cliënten vaak opkijken tegen professionals in de financiële wereld, die houding wordt nog eens versterkt door het vakjargon waarin zij spreken.

Verder druk ik mij voor de eenvoud uit in de ‘hij-vorm’, het is minder prettig lezen als ik steeds ‘hij en/of zij’ moet schrijven. Als ik het over ‘hij’ heb, bedoel ik daar uiteraard zowel mannen als vrouwen mee.

Ik hoop dat je veel opsteekt bij het lezen en ondanks de ernst van het onderwerp af en toe de humor ervan inziet en hoop dat mijn boek bijdraagt aan jouw persoonlijk en financieel welzijn voor nu en in de toekomst!

Iris Brik

INHOUD

DEEL 1	VOORBEREIDING VAN DE SCHEIDING	17
STAP 1	Je besluit te scheiden, een plan maken	18
STAP 2	Welke vorm van scheiden past bij jou?	26
STAP 3	Een adviseur vinden	45
STAP 4	Het eerste gesprek	54
DEEL 2	TIJDENS DE SCHEIDING	69
STAP 1	Ouderschapsplan	71
STAP 2	Financiële analyse	85
	Fase 1 Inventarisatie	85
	Fase 2 Rekenwerk	108
	Berekening 1 Alimentatie	114
	Berekening 2 Woonlasten	160
	Berekening 3 Inkomensrisico's	182
	Berekening 4 Pensioen	190
	Fase 3 Advies	207
STAP 3	Juridische zaken	215
STAP 4	Uitvoering convenant	230
DEEL 3	NA DE SCHEIDING	241
	Nawoord	251
	Dankwoord	253
	Over Iris Brik	254
	Over Henk de Bont	256
	Register	257

Tip!

Let op!

Nuttige website(s)

Waarschuwing!

DEEL 1

Vorbereiding van de scheiding

STAP 1	Je besluit te scheiden, een plan maken	18
STAP 2	Welke vorm van scheiden past bij jou?	26
STAP 3	Een adviseur vinden	45
STAP 4	Het eerste gesprek	54

STAP 1

Je besluit te scheiden, een plan maken

Wanneer vertel je het aan je partner en de kinderen?

Als je besloten hebt bij je partner weg te gaan, komt een keer de vraag: ‘Wanneer vertel ik het aan mijn partner en de kinderen?’

Het mag dan voor de buitenwereld lijken alsof je ineens besloten hebt weg te gaan, maar dikwijls is daar een lang proces aan vooraf gegaan.

En geloof me, ik heb nog nooit iemand in mijn praktijk of omgeving horen vertellen dat hij blij was dat de relatie was geklapt. Ook voor degene die het initiatief neemt om uit elkaar te gaan, is het niet slagen van de relatie een teleurstelling. Het enige verschil is, dat degene die het initiatief neemt, dikwijls al verder in het proces is, waardoor hij sneller beslissingen kan nemen dan zijn partner, die nog aan het begin van het scheidingsproces staat.

Voor je partner kan de mededeling dat de relatie definitief over is, zeer confronterend en emotioneel zijn. Een dergelijke stresssituatie kan teweeg brengen dat je partner jou blokkeert in het proces of de acties die je voor ogen hebt.

Bewustwording relatie

Je gedrag komt voort uit de motivatie om je gevoel van eigenwaarde te vergroten. Je motivatie verandert echter in conflictsituaties. Daardoor kunnen persoonlijke kwaliteiten (als) zwak of slecht worden (ervaren) als je ze overdrijft of verkeerd inzet. Dat geldt niet alleen voor jou maar ook voor je partner. Een voorbeeld. Jouw partner was tijdens de relatie altijd al zeer competitief ingesteld. Als jouw partner deze kwaliteit als gevolg van een stresssituatie overdrijft zal zijn competitie in strijd ontaarden. Of, als jouw partner in de relatie altijd voorzichtig is geweest, zal zijn gedrag in een stresssituatie achterdocht in de hand werken. Er is echter een verschil. Tijdens de relatie had je een gezamenlijk belang, bij scheiding telt

alleen zijn belang en zullen de kwaliteiten die jij eerst zo waardeerde zich tegen jou keren!

IN DE PRAKTIJK

Na vijftien jaar huwelijk had Simone besloten bij haar man weg te gaan. De dag waarop ze hem de boodschap bracht, nam hij de financiële administratie van thuis mee naar zijn werk en blokkeerde hij in de computer alle mappen waar ze tot dan toe toegang tot had. Verzoeken van haar kant de informatie vrij te geven werden stelselmatig geweigerd.

Dit is iets wat regelmatig gebeurt in de praktijk.

Mijn eerste advies is dan ook altijd: zorg dat je de financiële informatie op orde hebt. Eigenlijk is deze stap het allerbelangrijkst. Want zonder deze stap kun je alle andere stappen in het echtscheidingsproces eigenlijk wel vergeten. Het niet kunnen aanleveren van financiële informatie is bij veel mensen dan ook een bron van ergernis en/of frustratie. Want op deze manier wordt het echtscheidingsproces onbewust of doelbewust vertraagd!

Sommigen voelen zich daardoor sneaky of krijgen een schuldgevoel als ze zo te werk gaan. Maar zet je alsjeblieft over deze gêne heen. Als jouw partner de juiste intenties heeft zal hij begrijpen waarom je deze informatie verzamelt.

Het is uiteraard niet de bedoeling dat je vervolgens zelf de informatie achterhoudt. Uiteindelijk zal alle informatie toch een keer op tafel moeten komen, dan kun je maar beter open kaart spelen!

.....
Wees voorbereid op de emotie van je partner en tot welk gedrag dit kan leiden. Hiermee kun je niet het ongewenste gedrag voorkomen, maar je kunt wel voorzorgsmaatregelen nemen voordat je partner tot dit gedrag overgaat.

Welke informatie is relevant?

Eigenlijk moet de hele schoenendoos op tafel komen, want een scheiding is financiële planning in het kwadraat. Uiteraard kan ik je daarbij ook helpen.

De volgende stukken zul je moeten verzamelen:

Voorwaarden relatie

- Een kopie van je samenlevingscontract, partnerschapsvoorwaarden of huwelijkse voorwaarden, daarin staat onder meer hoe de boedel (bezittingen en schulden) verdeeld wordt bij uit elkaar gaan.
- Een kopie van je testament. Als je niet wilt dat je partner bij jouw overlijden van je erft of over de vruchten van het vermogen van je kinderen kan beschikken is het belangrijk je testament aan te passen.

Kosten gezin (uitgaven)

Je zult de kosten voor het gehele gezin in kaart moeten brengen.

Daarbij moet je onderscheid maken tussen kosten voor de kinderen en kosten voor jullie samen. Dit onderscheid is relevant om straks te bepalen hoeveel alimentatie je voor de kinderen en/of voor jezelf nodig hebt.

Deze kosten kun je onderverdelen in de volgende rubrieken:

- woning
- energie
- heffingen woning
- verzekeringen
- ziektekosten (die niet vergoed worden)
- communicatie
- contributies
- school- en studiekosten
- vervoer
- huishouding
- kleding
- inventaris
- onderhoud
- recreatie
- giften

Voor een meer gedetailleerd overzicht van de kosten per rubriek ga dan naar onze website www.finetuning.nl en kijk onder het tabblad Documenten.